



Indira Gandhi amb el president de l'Índia, Zail Singh, d'ètnia sikhs

/ Arxiu

L'Índia: raons d'un magnicidi

La mort d'Indira Gandhi, culminació d'una sèrie d'enfrontaments, ha col·locat en primer pla el conflicte intern que sacseja permanentment l'Índia. ¿Què són els «sikhs»? ¿Per què lluiten? Són les preguntes que respon aquest informe.

D Isabel QUERALT ARTOLA
 es que en el segle XVI el guru Nanak (1469-1539) creà la religió *sikh*, la societat índia de Panjab es dividí profundament. Durant aquest 400 anys, els *sikhs* han fet pinya amb els hindús quan el Panjab era envaït, però s'hi han enfrontat amb dures lluites quan reivindiquen parcel·les de poder que monopolitzen els hinduïstes.

L'odi d'avui prové de les diferències de religió, que serien la base mobilitzadora, però, sobretot, de les reivindicacions impossibles d'assumir —un Estat *sikh* o *Khalistan*— per a un govern, el central, majoritàriament hinduïsta, que fa de la religió pròpia tot un patró i un estil de vida que els *sikhs* detesten.

Pel que fa a la religió, hi

ha diferències molt significatives entre *sikhs* i hindús, que ens poden permetre d'entendre un poc aquesta situació de latent guerra civil. Pels seus escrits, sabem que hi ha una inspiració marcial a l'hora de escollir les deesses: *Chandi*, *Sri* i *Bagwati*.

Els *sikhs* no volen dependre dels sacerdots hinduïstes (bramans), no volen adorar estàtues de pedra (així s'expressen) i, un punt molt important, rebutgen el sistema de castes que conté l'hinduïsm: prou se'n cuidà Nanak, d'atreure's els harijans (intocables), perquè «tots els éssers vius són iguals i dividits en diferents religions».

Els *sikhs* no canten els *shlokas* sànscrits, sinó himnes compostos per Nanak i en la seva llengua materna, el *panjabi*. Una

altra diferència rau en els llocs escollits per a l'oració. Serà el quart guru qui construirà Amrítsar; i el sisé Hargovind (1595-1644) qui farà l'*Akal Takht* o Trona del Déu Etern. Ja no serà necessari pelegrinar fins a Hardwar o a Benarés per a rentar els pecats al Ganges, sinó que ho faran a Amrítsar, a la piscina que envolta el temple, on canten himnes de pau i escolten sermons, mentre s'hi discuteix de política i s'hi preparen plans militars.

En l'aspecte polític, i particularment en la defensa, els *sikhs* sempre han jugat un paper molt important. Descendents directes dels aris, es tenen per forts i valerosos guerrers. Arjun, executat pels *moghuls* el 1606, va ser-ne el primer màrtir. El següent serà el

nové guru, Tegh Bahadur, popularment conegut com Hind di Chaadar, protector de l'Índia en 1678. El guru va aparèixer davant la cort *moghul*, a Delhi, com a representant dels hindús del nord de l'Índia que es resistien a la forçosa conversió a l'Islam.

Després hi hagué un *rajput*, Lajsmán Das, una mena de cavaller medieval procedent del Rajasthan, estat a la frontera sud amb Pakistan, que va assumir el protagonisme i les primeres victòries contra els *moghuls*. També va ser executat prop de Delhi el 1710: un altre heroi nacional. Fins a l'entrada dels anglesos, la població hindú i els *khalsais* (guerrers *sikhs*) sempre van ser una unitat. Unitat que es trenca sempre que els *sikhs* han demanat la formació del *Khalistan*.

L'any 1947, quan els anglesos abandonen el territori indi, es dividirà en dos estats: Unió Índia i Pakistan. De la part oest del Panjab, d'aeshores ençà terres pakistaneses, van ser expulsats 2 milions i mig d'hindús i sobretot de *sikhs*: els més rics i els qui tenien més i millors terres.

A més, els *sikhs* perden els antics privilegis concedits pels britànics, particularment en el reclutament de tropa i comandaments —ara la independent Índia vol tractar tots igual—, ja no hi haurà eleccions separades, etc. Durant uns anys, els *sikhs* seran una mena de subclasse de la majoria hindú.

i es conformen que sigui econòmica i administrativa.

Els *akalis* viuen als *gurdwares* (temples *sikhs* de cada localitat), convertits en quaters generals sempre que convingui. Convé saber que els *gurdwares* són sustentats per rics grangers (*jats*) i que utilitzen mètodes feudals, com ara

del X guru Gobind Singh —l'últim—, que fou un dels més pacifistes i que batejà la comunitat *sikh* com Comunitat de la Puresa (*Khalsa Panth*), però que, alhora, era implacable amb els enemics de la creació del Khalistan.

El primer repte de Bhindranwale al govern indi es produí l'agost del 81,

de no deixar rastre de la duresa de l'atac.

Si bé fou el repte d'una minoria bel·ligerant, tota la comunitat *sikh* interpreta l'acció com un escarment massa fort i sanguinari, els mateixos hindús i tots els indis reprotxen que no s'hagués evitat. La societat índia, bastant respectuosa amb la religió,



Caps dels *sikhs* al Temple d'Or

/ Arniu

En el 1965, quan es produí la guerra indo-pakistanesa, els *sikhs*, fidels a la seva història, jugaren un paper molt important en l'ajut a les tropes índies. El resultat fou una nova divisió del Panjab, ara en tres estats: *Haryana*, *Himachal* i el Panjab estricta de parla panjabí, on els *sikhs* formen el 60% de la població, és a dir la majoria, dins d'un estat indi.

Però és en el 1973 que comença la recent història dels *sikhs* i del Panjab. En aquests moments, els *akalis* tenen l'hegemonia dels negocis del país, són la vessant política i una mica moderada dels nacionalistes *sikhs*. Volen autonomia

dir als *harijans* com han de votar en les eleccions.

Un altre grup hi sorgirà amb més potència, el Moviment Fonamentalista, encapçalat per Bhindranwale. Aquest grup mescla política i religió, i intenta desmarcar-se de les regles del joc parlamentari; així, actuen a la manera més tradicional i eficient. Al líder Bhindranwale, només li cal denunciar la corrupció política i demanar als seus seguidors que lluitin pel Kalistan, per viure en pau i sense cacics.

Combinen la lluita armada amb la resistència pacífica, perquè hi ha tota una base popular que hi presta suport. Bhindranwale se sentí sempre un sant no declarat, a l'estil

quan va ser interrogat en el seu quarter de Metah, acusat de promoure l'assassinat de Lala Jagat Narain, un guru que no creia en la violència: 100.000 persones acudeixen a fer-se arrestar voluntàriament i el resultat foren vint morts i la seva llibertat incondicional. L'últim repte data de la presa del Temple d'Or, en els primers dies de juny d'enguany.

El dia 1 l'exèrcit indi imposa el toc de queda a Amritsar; el dia 3 era l'aniversari d'Arjun, hi arriben milers de pelegrins; el dia 5 es produeix l'assalt, amb tancs, que arrasa l'Akal Takht, crema arxius, s'enduen relíquies i diners, i crema edificis sencers, per tal

s'escandalitza amb una acció d'aquest tipus. La mort del mateix Bhindranwale, amb més de vint trets a la cara, i un total de 650 víctimes va ser-ne el resultat.

No en queden supervivents, però sí una infraestructura suficient i un ressentiment prou profund que pot «justificar» la magnitud del seu darrer acte, la mort d'Indira Gandhi. L'exasperació avui de la societat índia és fruit dels rancors acumulats entre els hinduistes, que monopolitzen el poder com a exercici de manteniment de la unitat del país, i els *sikhs*, que, per venjar l'ultratge del Temple d'Or, no han dubtat a arribar a les últimes conseqüències.

L'exasperació de la societat índia és fruit de rancors acumulats en un subcontinent de vint-i-dos estats, nou territoris autònoms i un sens fi de llengües i dialectes.